

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ. ਜੇ.

ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ., ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1974 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2986.

1 ਜੁਲਾਈ 1975 ਈ.

ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ (1955 ਦਾ X)— ਧਾਰਾ 3— ਪੰਜਾਬ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ 1974 — ਕਲਾਜ਼ 4(1)- ਕੀ ਧਾਰਾ 3(3-ਬੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ— ਧਾਰਾ 3(2) (ਸੀ) ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) (f) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਟਾਕ ਵੇਚਣ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ — ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ — ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (f) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੋ- ਵਰਨਮੈਂਟ ਜੋ ਉਸ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਟਾਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (3)। ਕੀਮਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 3(2) (ਐਫ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3), (3-ਏ), (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, -ਬੀ) ਜਾਂ (3-ਸੀ) ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਰਡਰ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਐਫ) ਅਧੀਨ ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ-ਬੀਜ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੇਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਰਡਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਰਡਰ

ਤੇਲ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕਣਕ ਦੇ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਪ ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਕੀਮਤ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਬੀ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) (ਐਫ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਕ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। , (3-ਏ), (3-ਬੀ) ਜਾਂ (3-ਸੀ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 3 (2) (ਐਫ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਟਾਕ ਵੇਚਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। , ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) (ਸੀ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਵੇਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (f) ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਟਾਕ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀਮਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ (3-ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਮਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 (2) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 3(2) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਪਰਾ 12)।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ :-

- (a) ਪੰਜਾਬ ਕਣਕ ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਬੰਧ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ , 1974 ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 (ਏ) ਅਤੇ 4 (1) ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 (3) (ਸੀ) ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿਟ, ਅਵੈਧ, ਗੈਰ - ਸੰਵਿਧਾਨਕ, ਅਯੋਗ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ।
- (b) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਟ;

Bhagwan Singh etc. v. The State of Punjab etc.
(Man Mohan Singh Gujral, J.)
(c) 1974 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ।

(d) ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮਝੋਗੀ ਅਤੇ 8 ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 3 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੀ.ਐਸ ਮਲਿਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਈ.ਐਸ ਬਲਹਾਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਕਟਾਰੀਆ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਜੇ.ਐਸ ਵਾਸੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਡੀ.ਐਸ. ਨਹਿਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਅਰੁਣ ਨਹਿਰਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

U TTJRAL, J.— (1) ਇਹ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ (1974 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2986 ਅਤੇ 1929) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਕਣਕ ਨੂੰ ਪੀਸਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਕੁਝ ਚੱਕੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਣਕ ਖਰੀਦ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ, 1974 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ।)

1

(2) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਣਕ ਖਰੀਦ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ, 1974, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ GSR 47-CA 10/55/S ਦੁਆਰਾ। 3/74, ਮਿਤੀ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974। ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੇ ਹਰੇਕ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਪਏ ਕਣਕ ਦੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਕਣਕ ਦੀ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਕਣਕ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। 105 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਮਿੱਲ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (i) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਣਕ ਨਹੀਂ ਵੇਚੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ 23 ਜੂਨ, 1974 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਨੂੰ ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ.ਆਈ

v

ਚੱਕੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ 1974 ਦੀ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2986, ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੇਵੀ ਕਣਕ ਵੇਚਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। 105 ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, 1974 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2986 ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀ PI ਦੀ ਕਾਪੀ, ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 4 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

(3) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅੰਡਰ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਪੀ. ਸਿੰਗਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਖੁੱਤਮ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 1955, ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14, 19(1) (f), 19 (1) (ਜੀ) ਅਤੇ 31। ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3(1) (ਏ) ਅਤੇ 4(1) ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਵਾਜ਼ਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਣਕ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਕੀਮਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਬੀ (i) ਨੂੰ ਲੇਵੀ ਕਣਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 105 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ।

(4) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਕਟ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955

3. ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਸਪਲਾਈ, ਵੰਡ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। - (1) ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਲ ਚਾਲ- ਚਲਣ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Bhagwan Singh etc. v. The State of Punjab etc.
(Man Mojhan Singh Gujral, J.)

- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, -
- (c) ਉਸ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਵੇਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;
- (f) ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ: ਸਟਾਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ - ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।
- (3) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (f) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ¹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-
- (a) ਜਿੱਥੇ ਕੀਮਤ, ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਹਿਮਤੀਸ਼ੁਦਾ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ;
- (b) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ;
- (c) ਜਿੱਥੇ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ (a) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ (b) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ¹ ਕੀਮਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਦਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- (3-ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਐਫ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ, ਫਿਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉੱਥੇ-

ਬੀਜਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ-

(i) ਬੀਜਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ ; ਜਾਂ

(ii) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰੇਡ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਨਾਜਾਂ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ। -ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਵਾਢੀ ਦੇ ਕੰਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

ਪੰਜਾਬ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1974।

(iii) *ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ।* —(1) ਹਰੇਕ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(a) ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਣਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ; ਅਤੇ

(b) ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਕਣਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ। . "

4. *ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਕਣਕ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ।*— (1) ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ। ਸ਼ਿਡਿਊਲ I ਦੇ ਕਾਲਮ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਡੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸਪੁਰਦਗੀ ਲਈ ਨੰਗੇ ਅਨਾਜ ਲਈ 105 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ, ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਕਣਕ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।"

5.) ਤੁਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ਲੇਵੀ 21 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ 4i ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰੁ. 105 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ। ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਐਫ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Bhagwan Singh etc. v. The State of Punjab etc.
(Man Mohan Singh Gujral, J.)

6.) ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਧਾਰਾ 13 (1) (f) ਭਾਵ 0 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। , ਜੇ ਕੋਈ. ਇਹ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਹ ਤਰੀਕੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕੀਮਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਰੇਟ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 1966 ਦੇ ਐਕਟ 25 ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰੇਡ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਖਾਣ ਯੋਗ ਤੇਲ ਬੀਜ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮੀਕਰਨ "ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ" ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਵਾਢੀ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਰੁਸਤ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਣਕ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ: ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਦਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ, ਪਹਿਲਾਂ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਆਰਡਰ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਇਲਜ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: ਕੀਮਤ, ਇਸ ਲਈ, ਉਪ-ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ (3-ਬੀ)। ਜੇ

7.) ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਡੈੱਕ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀਮਤ ਕਿਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) (i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੇਵੀ ਕਣਕ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਕਮੇਡਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ. ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ 105 ਪੇਈ] ਕੁਇੰਟਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਣਕ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ। 105 'ਤੇ ਬੀਅਰ ਸੀ, 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2986 ਆਫ 1974 ਵਿੱਚ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਇੰਟਰਵਾਇਰਸ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) (i) ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਣਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ।

8.) ਤਰਫੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੇ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਐਸ. ਵਾਸੂ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ: -

(a) ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਗਈ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

(b) ਕਿ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁੱਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ. (ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ | ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ), ਵਿਚ ਹੋਈ ਚਰਚਾ

Bhagwan Singh etc. v. The State of Punjab etc.
(Man Mohan Singh Gujral, J.)

16 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ (ਸਾਰਾਂਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ) ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ; ਮਿਤੀ 29 ਮਾਰਚ, 1974, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ, ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) (ii) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ।

(c) ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੇ ਕਣਕ ਦੀ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) (i) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

9.) ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਾਸੂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਬੀਜੇਕਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। **ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ**, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ - ਕਣਕ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਣਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਦਲੀਲ ਬਿਨਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਟਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕੀਮਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ . ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਖੇਤੀ ਕੀਮਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਸੂ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਡੇਟਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੁਨਿਆਦ ਦੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10. ਇਸ ਲਈ fgSoafarhast Jtelegrame dated 29th cMarch,I, 1974,3 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ ਖੜਕਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਇਸ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ 1974-75 ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ 105 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ। ਇਸ ਤਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੁ. ਭਾਰਤ ਦੀ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਣਕ ਲਈ 105 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ।

11. ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਆਈ. K ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ; ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (f) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3, ਇਹ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਟਾਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਅਧੀਨ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਾ 3 (3) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 3). ਕੀਮਤ, ਕਦੇ ਵੀ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 3(2) (ਐਫ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (3), (3-ਏ), (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੇਂਜ਼ ਨੀ ਵਿੱਚ। -ਬੀ) ਜਾਂ (3-ਸੀ) ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਰਡਰ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲੋਵੀ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਐਫ) ਅਧੀਨ ਅਨਾਜ, ਖਾਣਯੋਗ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੇਲ ਬੀਜ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦਾ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾ-ਵਾਢੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਅਤੇ (3-ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹੀ ਵਸਤੂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਦਲੀਲ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2)(ਐਫ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਮਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਕਣਕ ਦੇ ਸਟਾਕ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। 105 ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੀਮਤ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਲੋਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

12. ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਸੂ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ: ਲੋਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਈ-ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਕਣਕ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-B)(i) ਅਧੀਨ ਇਹ ਕੀਮਤ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਕਲਾ ਦਲੀਲ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 3(2)(c) ਅਤੇ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (f) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਜਿਸਨੂੰ ਸਟਾਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ (3), ਸਾਰੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 3(2)(f) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕ

Bhagwan Singh etc. v. The State of Punjab etc.
(Man Mohan Singh Gujral, J.)

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰੋ ਵਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਮੁੱਲ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ 3), (3-ਏ), (3-ਬੀ) ਜਾਂ (3-ਸੀ)। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 3(2) (f) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀਮਤ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼। ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(c) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਵੇਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਧਾਰਾ 3(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (f) ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀਮਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3) ਤੋਂ (3-ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੀਮਤ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3(2)(c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 3 (2) (c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

13. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਕਣਕ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਉਭਰੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਣਕ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-B)(i) ਦਾ ਘੇਰਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅੰਕੜੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-) ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਬੀ) ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

15. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ। *ਬਹਾਦੁਰਮਲ ਸੇਠੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (1)* ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲਜ਼ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1967 ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਲਈ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਚੌਲ ਦੀ ਸਾਰੀ

(1) ਏਆਈਆਰ 1973 ਕਲਕੱਤਾ 67.

Bhagwan Singh etc. v. The State of Punjab etc.
(Man Mohan Singh Gujral, J.)

ਚੋਲ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੇ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 1967 ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਮਨ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੇਕਰ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।”

ਸ੍ਰੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2) ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3-ਏ), (3-ਬੀ) ਅਤੇ (3-ਸੀ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3(2)(ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 3(2)(ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 3(1) ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (3-ਏ), (3-ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ।) ਅਤੇ <3-01 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਫਾਇਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"71. ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 3(2)(c) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3(1) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ 1955 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਵਿੱਚ। ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) (ਸੀ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਉਸ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਵੇਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3(1) ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ

(2) ਏਆਈਆਰ 1974, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 366

ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ, ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

72. ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(f) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਟਾਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕੀਮਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ (ਏ) ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ (ਬੀ) ਜੇਕਰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ (ਸੀ) ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਰਸ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ .
73. ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਏ), (3-ਬੀ) ਅਤੇ (3-ਸੀ) ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ, ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਦੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3(ਏ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਏ) ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। -ਸੈਕਸ਼ਨ (3-ਏ)। ਉਪ ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਵਿੱਚ ਜੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਏ) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲਾਂ ਵਾਪਰਨਗੀਆਂ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ।

ਉਹ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਧਾਰਾ 3(2)(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। (2)(f) ਸੈਕਸ਼ਨ 3(3-B) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ। ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਉਸ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਣਕ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਹੈ, ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੋਦਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਣਕ ਦਾ ਸਟਾਕ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ * ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਕਣਕ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ 'ਚੋਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਟਾਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਧਾਰਾ 3(2)(ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3(3-ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

16. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀਮਤ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਮਤ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ।

Bhagwan Singh etc. v. The State of Punjab etc.
(Man Mohan Singh Gujral, J.)

17. ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ + ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ।, ਮਿਆਦ. ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 3(2)(f) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਅਤੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਕੀਮਤ ਸੀ। ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਆਰਡਰ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਐਕਟ 66 ਦੇ 1971 ਦੁਆਰਾ ਉਪ ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ "ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-

- (i) ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰੇਡ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨਾਜ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਅਤੇ
- (ii) ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨਾਜ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰੇਡ ਜਾਂ ਵਿਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ (ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)"

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਚੌਲਾਂ ਨੂੰ ਫਿਕਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਰ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਤਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (f) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

18. ਜਿਵੇਂ ਕਿ; ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਟੀ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਰਿਟਰਨ (ਨਹੀਂ) ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਧ ਰਹੀ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਕੜਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 105 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਣਕ ਖਰੀਦ (ਲੇਵੀ) ਆਰਡਰ, 1974 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਮ ਮੋਡੀਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3-ਬੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ. ਮਿਟਾ ਐਨ , ਜੇ. -ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਏ.ਟੀ. ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਰੈਫਰੈਂਸ

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਅਤੇ ਰਫੇਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ. ਜੇ.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਰਿਆਣਾ, HP ਅਤੇ
ਦਿੱਲੀ, III ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, -ਬਿਨੈਕਾਰ।

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਅੰਬਾਲਾ ਸਿਟੀ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1973 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 39

3 ਜੁਲਾਈ 1975 ਈ.

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XLIII)- ਸੈਕਸ਼ਨ 2(24)(v), 4, 5, 41(1) ਅਤੇ 271(1) (c)-
ਧਾਰਾ 41(1) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਡਿਮਡ ਇਨਕਮ" ਦਾ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ— ਕੀ ਪੈਨਲਟੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।